

Przemówienie Karin Prien, Uroczystości upamiętniające Neuengamme,

3. maja 2021 r.

Szanowny Doktorze von Wrochem,
Szanowny Panie Prof. Garbe,
Szanowny Panie Burmistrzu Tschentscher,
Szanowna Pani Bering,
drodzy Ocaleni i Krewni,
Panie i Panowie,

bardzo żałuję, że również w tym roku w Neuengamme musimy w dużej mierze uciekać się do pamięci wirtualnej. Szczególnie w takiej chwili, kiedy ludzka bliskość daje nam otuchę, siłę i pewność siebie.

Osobista wspólnota, bezpośrednia rozmowa, spotkanie, uścisk - wszystko to jest nie tylko istotne dla nas jako jednostek, ale także wzmacnia spójność naszego społeczeństwa. Kiedy algorytmy określają naszą kulturę debaty, pewne cenne, ciche niuanse są czasami tracone. Musimy wykazać więcej empatii, bardziej zaangażować się w sprawy naszych współmówców.

Dietrich Bonhoeffer powiedział: "Tylko z pokoju między dwoma i trzema może wyrosnąć kiedyś wielki pokój, na który mamy nadzieję".

Dlatego też każdemu upamiętnieniu muszą towarzyszyć spotkania. Ale współczesnych świadków jest coraz mniej. Tylko bardzo niewielu ludzi może dziś opowiedzieć o narodowym socjalizmie z własnego doświadczenia.

Ci, którzy dziś mogą i potrafią, w większości doświadczyli czasów nazizmu jako małe dzieci. Jest to wyraźna cezura, kiedy ludzie, którzy bezpośrednio odczuli niesprawiedliwość, nie dochodzą do głosu w debacie społecznej.

Jestem bardzo wdzięczny, że za chwilę przemówi do nas Livia Fränkel, osoba, która przeżyła obóz koncentracyjny w Neuengamme.

W przyszłości jeszcze bardziej skupimy się na potomkach drugiego i trzeciego pokolenia prześladowców nazistowskich, na pamięci transgeneracyjnej, międzypokoleniowych projektach narracyjnych i formatach spotkań, ale także na formach kultury pamięci w społeczeństwie migracyjnym. Chcemy dotrzeć do jak największej liczby osób i zająć się całym spektrum społecznym.

Miniony rok pokazał nam, jak ważna jest spójność międzypokoleniowa, jak bardzo jesteśmy uzależnieni od partycypacyjnych i integracyjnych form mediacji. Wszyscy nauczyliśmy się technologii cyfrowych i medialnych, na warsztatach, w Storytelling, poprzez projekty radiowe, filmowe lub artystyczne.

Bardzo się cieszę, że Neuengamme jako "duża" instytucja pamięci, finansowana instytucjonalnie przez rząd federalny, dostarcza wielu impulsów dla Szlezwika-Holsztynu i że istnieje tu dobra współpraca, także w projektach przekrojowych, jak na przykład miejsce organizacji Festiwalu Muzycznego Szlezwika-Holsztynu. Schleswig-Holsztyn dostarcza także impulsów: od tego roku obchodzimy 8 maja, dzień zakończenia II wojny światowej, jako oficjalny dzień pamięci.

Dziś wspólnie upamiętniamy ofiary rządów terroru, ofiary ludobójstwa, obozów koncentracyjnych, ofiary represyjnych działań na terenach okupowanych, ofiary wojny, ofiary ludności cywilnej. Pamiętamy o Żydach, Romach i Sinti, homoseksualistach i niepełnosprawnych, wszystkich tych, którzy byli prześladowani przez nazistów.

Wszyscy ponosimy odpowiedzialność za zapewnienie, by nasze państwo prawa pozostało zdolne do obrony wrogością wobec określonych grup.

Przesłanie, czy to w języku niemieckim, czy w językach obcych, czy w języku migowym, czy w prostym języku, jest zawsze takie samo: Nigdy więcej. Nigdy więcej nie możemy dopuścić, aby popełniane były takie zbrodnie przeciwko ludzkości.